

Александар ДОНСКИ

Деновиве на Youtube е поставена дванаесеттата епизода од документарната серија „АНТИЧКИТЕ МАКЕДОНЦИ НЕ БИЛЕ ГРЦИ“ (“THE ANCIENT MACEDONIANS WERE NOT GREEK”), чиј комплетен автор е Александар Донски. Серијата е во продукција на Lloyd Harrison Entertainment Group од Сиднеј, извршен продуцент на серијата е Џим Стефан, ко-продуцент е Горан Котев, а асоцијативен продуцент е Андрија Петревски, сите од Сиднеј. Текстот го читаат Бубе Донска и Стефо Нанцу. Во серијата ќе бидат претставени сведоштва од над педесет антички автори според кои античките Македонци не биле никакви „Грци“ како што тврди денешната грчка пропаганда. Авторот на серијата Александар Донски очекува оваа серија да ги разниша темелите на грчката историографија и пропаганда кога е во прашање античка Македонија.

Дванаесеттата епизода е посветена на сведоштва од Дио Крисостом познат и како Дион од Пурса. Тој живеел во I и II век по Христа (од околу 40 до 120 година). Тој бил писател, говорник, филозоф и историчар во времето на Римската империја. Се родил во Пурса (де-нешна Бурса) во провинцијата Битинија (денешна Турција). Како млад заминал за Рим каде во тоа време владеел царот Веспасијан (69 - 79 год.), а потоа ги посетил Тракија, Мизија, Скитија и земјата на Гетите. Бил близок и со римските императори Нерва и Трајан. Животот го завршил во родната Пурса. Најголем дел од неговите трудови денес не се зачувани или се зачувани само во одделни фрагменти.

Во своето дело „Диоскури“ Дио Крисостом нуди една интересна легенда за настанокот на Македонците, која му била раскажана во Александрија од страна на некој Фригиец. Овде читаме:

„Орфеј со своите песни ги скротувал дивите животни и ги правел чувствителни на хармонија... И овде ќе ви раскажам приказна што ја слушнав од еден Фригиец кој бил роднина на Езоп... Орфеј ги пеел своите песни низ Тракија и Македонија, како што ни беше кажано, и многу суштества дошле кај него за да му прават друштво... Најбројни од нив биле птиците и овците... И така, се додека Орфеј бил жив тие го следеле насекаде, слушајќи го додека тој го минувал времето на планините и меѓу долините. Но, кога тој умрел, тие потиштено го оплакувале во својата болка. Потоа мајката на Орфеј Калиопа, заради љубовта кон својот син, го замолила Зевс да ги смени нивните тела и да им даде човечки облик, но душите да им останат исти... Фригиецот ми кажа дека од овие дивни суштества што Зевс ги трансформирал бил роден родот на Македонците. И припадници

на овој род подоцна тргнале со Александар и се населиле овде. Тој додаде дека тоа е причина што луѓето во Александрија се толку занесени по музиката како никој друг и дека кога слушаат звуци на лира... сите си го припомнуваат Орфеј“ (Dio Chrysos-tom *Discourses*, Vol. III).

Ова сведоштво е интересно од неколку аспекти. Како прво овде Македонците се јасно издвоени како посебен народ со митско потекло. Понатаму гледаме дека тие доминирале во Александрија дури и во времето на Дио Крисостом, т.е. околу 400 години по основањето на овој град од страна на Александар Велики Македонски. Интересно е и описот на Македонците како музикален народ, кој настанал од птиците песнопјки што го придружувале митскиот пеач Орфеј додека шетал низ Македонија и Тракија. Практично, изразената љубов кон песната (која овде е посведочена среде Македонците во Александрија) е уште еден заеднички сегмент помеѓу античките и денешните Македонци.

Дио Крисостом дава уште едно многу интересно сведоштво. За жителите на островот Родос пишува дека за една иста работа му давале различни информации. Овде читаме:

„На пример за една иста статуа тие еднаш велат дека била грчка, друг пат велат дека била римска, а по-тоа дека била македонска или персиска“. Dio Chrysostom *Discourses*, Vol. III, 159).

Од ова сведоштво, пак, гледаме дека и самите жители на Родос во антиката правеле разлика помеѓу грчките и македонските културни вредности.

Во „Четвртиот дијалог посветен на кралството“ Дио Крисостом опишува измислен дијалог помеѓу Александар Велики Македонски и Диоген. Во овој дијалог Александар го прашал Диоген:

„А уште кои непријатели ќе ми останат, рекол тој, ако ги освојам сите оние народи што ги спомнав?“

Потоа следи одговорот на Диоген:

„Најтешко е да ги освоиш не оние што зборуваат персиски или медиски како што зборува Дарие, туку македонски и грчки .“

На ова Александар се вознемирил, и налутил, јадо-сан заради сознанието дека други знаеле оти во Маке-донија или Грција некој подготвува бунт против него. Тој прашал: „Кој е мојот непријател во Грција или Маке-донија? (Исто, стр. 195).

На ова Диоген му одговорил дека тој многу добро ги знаел своите непријатели.

Натаму нема да претставуваме извадоци од овој дијалог, туку досега изнесеното ќе го разгледаме од аспект на темата што овде ја обработуваме. Овде гледаме дека Дио Крисостом (преку наводната реплика на Диоген) јасно ги издвојува македонскиот и грчкиот јазик како два оддел-ни **говорни** јазици. Истото го прави и со етно-културните територии на „Македонија и Грција“, кои ги спомнува одделно, а тоа го прави и Александар.

Во продолжение на истиот дијалог Александар се-беси јасно се определил како „*водач на Грците и крал на Македонците*“, со што уште еднаш се потенцирани разликите помеѓу античките Македонци и Грци.

Со ова и Дио Крисостом се вклучува во плеадата антички автори што јасно ги потенцирале етно-културните разлики помеѓу Македонците и Грците.

Дванаесеттата епизода можете да ја погледнете на ликот:

<https://www.youtube.com/watch?v=EsV2rWSETP4&feature=youtu.be>

Останатите епизоди можете да ги погледнете на каналот на Јутуб:

https://www.youtube.com/channel/UCJnd4_NuUyQQZfbMqom64kQ

Повеќе детали околу финансирањето на овој проект можете да најдете на: <https://www.gofundme.com/aleksandardonski>

Документарен филм со дел од дејноста на авторот Александар Донски можете да погледнете на:

<https://www.youtube.com/watch?v=5S26QOz71gU&t=1535s>

Александар Велики Македонски и Диоген